

Samenvatting

Het college legt het rapport Maatregelen Luchtkwaliteit Maastricht voor aan de stad en de gemeenteraad voor advies in een stadsronde op 17 januari 2017.

In juni 2015 zijn de moties: 'Uitwerking infrastructuur' en 'Luchtkwaliteit binnenstad' ingediend. Na een stadsronde over deze onderwerpen is er een projectplan infrastructuur Maastricht West en een rapport maatregelen Luchtkwaliteit Maastricht opgesteld. Samen met het Platform Luchtkwaliteit en de Stichting Klaor Loch zijn mogelijke maatregelen uitgewerkt en op 28 juni in een nieuwe stadsronde gepresenteerd. Ook is toegelicht waarom bepaalde maatregelen zijn afgefallen. De kansrijke maatregelen zijn in overleg met de gemeenteraad en de aanwezige inwoners gebundeld tot werkbare en haalbare pakketten.

In voorliggend rapport zijn deze pakketten voor luchtkwaliteit uitgewerkt op basis van milieurendement en kosten.

De gemeente wil de luchtkwaliteit verbeteren waar dat kan. Schone lucht is een noodzaak voor een prettig woon- en leefklimaat in de stad.

Beslispunten

- 1) Kennis te nemen van bijgevoegd rapport maatregelen luchtkwaliteit Maastricht.
- 2) In te stemmen met de het vrijgeven van de rapporten voor consultatie bij de burgers en raadsleden.
- 3) In te stemmen met bijgevoegd rondbriefje voor de stadsronde van 17 januari 2017.
- 4) In te stemmen met bijgevoegd peilingsvoorstel voor de raadsronde van 31 januari 2017.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 13 december 2016:

Conform.

1. Aanleiding

Moties

In juni 2015 zijn twee moties ingediend, 'Uitwerking infrastructuur' en de motie 'Luchtkwaliteit binnenstad'. Deze moties zijn door het college overgenomen en op basis daarvan is op 15 december een stadsronde georganiseerd om ideeën op te halen hoe de uitwerking van de moties moest gaan plaatsvinden. Op basis van deze stadsronde is in maart 2016 door de raad een projectplan infrastructuur Maastricht West en een actieplan Luchtkwaliteit vastgesteld.

Na het uitwerken van potentiële maatregelen in samenwerking met het Platform Luchtkwaliteit en Stichting Klaar Loch heeft op 28 juni een tweede stadsronde plaatsgevonden. In deze stadsronde zijn de meest kansrijke maatregelen gepresenteerd en is toegelicht welke maatregelen zijn afgefallen. Eveneens is toegelicht waarom deze maatregelen zijn afgefallen. De kansrijke maatregelen zijn in overleg met de raad en de aanwezige burgers samengevoegd tot werkbare pakketten van maatregelen.

In voorliggend rapport zijn deze pakketten voor luchtkwaliteit uitgewerkt op basis van rendement en kosten.

Samenvatting conclusies rapport

Bij aanvang van het onderzoek zijn drie onderzoeksvragen gesteld. Deze vragen zijn:

1. Welke maatregelen zouden we als stad kunnen nemen om de luchtkwaliteit verder te verbeteren?
2. Welke inspanning zou nodig zijn om aan de advieswaarden van de WHO (World Health Organisation) te kunnen voldoen?
3. Welke maatregelen zouden we als stad kunnen nemen om de leefbaarheid en/of de luchtkwaliteit specifiek in de binnenstad te vergroten?

1. Welke maatregelen zouden we als stad kunnen nemen om de luchtkwaliteit verder te verbeteren?

De bijdrage van bronnen in de gemeente Maastricht aan de luchtkwaliteit is in 2030 beperkt. De luchtkwaliteit in Maastricht wordt in 2030 voornamelijk bepaald door de achtergrondconcentratie (achtergrondconcentratie is de al aanwezige concentratie ten gevolge van stedelijke en industriële emissies, buitenlandse bronnen en zeezout. Daar boven op komen lokale emissies, zoals van het wegverkeer en de landbouw). Dit heeft als consequentie dat in 2030 weinig gemeentelijke maatregelen te treffen zijn die helpen de luchtkwaliteit in Maastricht in 2030 verder te verbeteren. De potentiële winst van verkeersgerelateerde luchtkwaliteit maatregelen is het grootst op de korte termijn (2-5 jaar, vanaf 2017). De meest kansrijke maatregelen hebben betrekking op milieuzonering voor personen-, bestel- en vrachtauto's.

Eén integrale milieuzone voor de genoemde modaliteiten zorgt voor transparantie en synergie en biedt voordelen bij toekomstige communicatie, handhaving en bijbehorende investeringen. Voor de acceptatie van de milieuzone is compensatie van voertuigbezitters en distributeurs in de zone gewenst. Dit kan worden vormgegeven door een sloopregeling en het verbeteren van stadsdistributie.

Het maatregelenpakket dat in het onderzoek kwantitatief is uitgewerkt heeft betrekking op een strenge milieuzone waarbij Euro 3 vracht-, bestel- en personenauto's (diesel) en ouder worden geweerd. Dit is een strengere regiem dan bij de andere milieuzones in Nederland.

Dit pakket kan leiden tot een gemiddelde reductie van de jaargemiddelde NO₂-concentraties van 0,2 µg/m³. Het maximale effect bedraagt lokaal 0,8-1,1 µg/m³. Vertaald naar gezondheidseffecten op basis van de landelijke dosis-effect relatie voor een gemiddeld persoon, levert het pakket, gecumuleerd over alle inwoners van de gemeente Maastricht, over een effectperiode van 5 jaar in totaal (over de gehele gemeente) circa 37 levensjaren op. Dit is minder dan 1 dag per inwoner. Naast de berekende gezondheidswinst in levensjaren draagt het pakket van maatregelen ook bij aan het verminderen van ziektelasten (zoals longziekten en hart- en vaatziekten).

Het realiseren van de integrale milieuzone kost naar schatting ruim 4 miljoen euro. Daar komen de jaarlijkse operationele kosten van ruim 2 miljoen euro (11 miljoen voor een effectperiode van 5 jaar) bovenop.

2. Welke inspanning zou nodig zijn om aan de advieswaarden van de WHO te kunnen voldoen?

Uit de NSL-Monitoringstool (het landelijke rekeninstrument waarmee de juridische toetsing aan de normen volgens de Wet luchtkwaliteit plaatsvindt) volgt dat in Maastricht in 2015 en de jaren daarna aan de wettelijke normen voor NO₂ en fijn stof wordt voldaan. De huidige verwachting is dat op de langere termijn (2030), met uitzondering van de PM_{2,5} concentratie, ook aan de advieswaarden van de WHO zal worden voldaan.

Het niet halen van de WHO advieswaarde voor PM_{2,5} wordt veroorzaakt door de hoge achtergrondconcentratie. De invloed van de gemeente Maastricht op de totale PM_{2,5} concentratie is beperkt en heeft weinig effect op het niet halen van de WHO advieswaarde. Er zijn nationale en internationale maatregelen nodig om de PM_{2,5} concentratie op een niveau te brengen onder de WHO advieswaarde.

3. Welke maatregelen zouden we als stad kunnen nemen om de leefbaarheid en/of de luchtkwaliteit specifiek in de binnenstad te vergroten?

Op de korte termijn (2-5 jaar) hebben de meest kansrijke maatregelen vanaf 2017 betrekking op milieuzonering voor personen-, bestel- en vrachtauto's en brom- en snorfietsen. De invloed van Maastricht op de totale luchtkwaliteit op langere termijn (2030) is over het algemeen beperkt. Anders dan de hierboven genoemde milieuzones zijn er weinig maatregelen die een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit. Bronnen anders dan het wegverkeer die in Maastricht een bijdrage leveren aan de luchtkwaliteit zijn onder andere de binnenvaart op de Maas en houtstook door particulieren. Op lokale schaal kunnen beide bronnen tot overlast leiden. Op stedelijk niveau is de invloed op de luchtkwaliteit beperkt. Het zijn echter bronnen van luchtverontreiniging die zich moeilijk laten beïnvloeden door gemeente Maastricht.

2. Context

Zowel in de structuurvisie als in de aanloop naar grote verkeerskundige projecten als de A2 en de verlegging van de Noorderburg is vanuit de gemeente(raad) en de burgers de wens uitgesproken zich in te zetten voor een verdere verschoning van de luchtkwaliteit in Maastricht.

Daarnaast is een van de onderdelen van het bestuursakkoord het zorgen voor een leefbaar Maastricht waar mensen zich veilig voelen en waar mensen graag verblijven. Hierbij is als focus opgenomen dat er een plan van aanpak opgesteld wordt dat gericht is op het bevorderen van de bewustwording van de luchtkwaliteit (bijvoorbeeld door plaatsing van informatieborden). Dit plan van aanpak is onlangs vastgesteld en de uitvoering daarvan is al ter hand genomen met het opstarten van een project voor privé meetbuisjes.

3. Gewenste situatie

Gewenst is om het onderzoeksrapport inclusief advies vrij te geven voor een stadsronde op 17 januari 2017. Tijdens deze stadsronde wordt het rapport gepresenteerd en nader toegelicht. Ook krijgen bewoners en belanghebbenden de gelegenheid te reageren op de analyse en resultaten van het onderzoek.

Op basis van de signalen uit de stadsronde wordt in de raadsronde van 31 januari 2017 een raadspeiling gehouden. Op basis van de signalen uit de raad zal het college met een integraal afgewogen voorstel komen inclusief een financiële onderbouwing.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

We hebben allemaal lucht nodig om te kunnen leven. Niet alleen mensen, maar ook dieren en planten, hebben er behoefte aan dat deze lucht schoon is. Dat wil zeggen dat de lucht aan bepaalde eisen moet voldoen. In Nederland zijn deze eisen vastgelegd in de Wet luchtkwaliteit die in het kader van de Europese richtlijnen is opgesteld. Hierin staan de grenswaarden voor een aantal luchtverontreinigende stoffen. Voor stikstofdioxide en fijn stof is dat 40 µg/m³ als jaargemiddelde. De jaargemiddelde norm is bedoeld ter bescherming tegen chronische effecten door langdurige blootstelling aan stoffen in de lucht. Daarnaast zijn er ook uurgemiddelde normen die bedoeld zijn ter bescherming tegen de effecten door kortdurende blootstelling aan hoge concentraties verontreinigende stoffen in de lucht.

De normen zijn een uitkomst van maatschappelijke en politieke discussie. Dit betekent dat het voldoen aan de normen niet automatisch inhoudt dat de gezondheidsrisico's volledig worden weggenomen. Mede daarom is zowel in de structuurvisie als in de aanloop naar grote verkeerskundige projecten als de A2 en de verlegging van de Noorderburg vanuit de gemeente(raad) en de burgers de wens uitgesproken zich in te zetten voor een verdere verschoning van de luchtkwaliteit in Maastricht.

Ook is een van de onderdelen van het bestuursakkoord het zorgen voor een leefbaar Maastricht waar mensen zich veilig voelen en waar mensen graag verblijven. Het onderzoek naar aanvullende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit sluit hierbij aan.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing.

8. Financiën

Aangezien het hier een peiling van de meningen op de resultaten uit het rapport maatregelen luchtkwaliteit Maastricht betreft zijn de financiën op dit moment niet van toepassing.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Zoals aangegeven zijn gedurende het gehele traject van het tot stand komen van het rapport het platform luchtkwaliteit, Stichting Klaor Loch en de raadsleden intensief betrokken.

11. Voorstel

- 1) Kennis te nemen van bijgevoegd rapport maatregelen luchtkwaliteit Maastricht.
- 2) In te stemmen met de het vrijgeven van de rapporten voor consultatie bij de burgers en raadsleden.
- 3) In te stemmen met bijgevoegd rondbriefje rapport maatregelen luchtkwaliteit Maastricht voor de stadsronde van 17 januari.
- 4) In te stemmen met bijgevoegd peilingsvoorstel rapport maatregelen luchtkwaliteit Maastricht voor de raadsronde van 31 januari.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

<ul style="list-style-type: none"> ● Dinsdag 17 januari	<ul style="list-style-type: none"> ● Stadsronde ● Kennisnemen van onderzoeksresultaten (per maatregel voor en nadelen, kosten en effecten). ● Debat met stad, externen krijgen gelegenheid te reageren op onderzoeksresultaten. ● Raadsleden kunnen vragen stellen. ●
<ul style="list-style-type: none"> ● Dinsdag 31 januari	<ul style="list-style-type: none"> ● Raadspeiling ● Peilen van standpunten en haalbaarheid bij raadsleden. ● Peilpunten op basis stadsronde. ●
<ul style="list-style-type: none"> ● Februari of later (afhankelijk van uitkomst raadspeiling)	<ul style="list-style-type: none"> ● Collegebesluit ● Standpuntvorming op basis van raadspeiling. ● Het kan zijn dat op onderdelen meer informatie nodig is. Als gevolg hiervan kan per onderdeel een ander tempo gekozen worden. ●
<ul style="list-style-type: none"> ● Maart of later (afhankelijk van	<ul style="list-style-type: none"> ● Stadsronde ● Raadsronde

raadsagenda)	<ul style="list-style-type: none"> ● Raadsvergadering ●
--------------	--

Collegevoorstel